Gemeente Diemen

Raadsvoordracht

Onderwerp:	**Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2020-2024**
Datum:	8 september 2020
Portefeuillehouder:	J. Klaasse
Afdeling:	Samenleving Beleid
Steller:	Karen van Rossum

Gevraagde beslissing
Geen zienswijze in te dienen op de Regioaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2020-2024 Amsterdam- Amstelland.

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis
De Regioaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling betreft een wettelijke verplichting waaraan invulling wordt gegeven vanuit de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD Amsterdam-Amstelland Veilig Thuis. In deze GR zijn de deelnemende gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

De Regioaanpak 2020-2024, 'Veiligheid voor elkaar', is de opvolger van de huidige Regioaanpak 2015-2020, 'Op weg naar duurzame veiligheid',
De voorliggende Hoofdlijnen (ambitie en speerpunten) van de Regioaanpak 2020-2024 zijn het resultaat van een intensief traject dat met uitvoeringsorganisaties, cliëntenvertegenwoordigers en de gemeente Amsterdam en de Amstelland gemeenten is doorlopen. Door middel van diverse sessies zijn ideeën, knelpunten en wensen opgehaald en geclusterd tot een gezamenlijke ambitie en speerpunten.

De Regioaanpak 2020-2024 zet in op de ambitie om huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkomen, te stoppen en duurzaam op te lossen. Uitvoering van deze ambitie betekent, in vergelijking met voorgaande jaren, dat de inzet meer gericht zal zijn op preventie en vroegsignalering van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de afgelopen jaren lag de nadruk op het inrichten van de organisatie Veilig Thuis, en op de bekendheid en het gebruik van de Meldcode. In de Regioaanpak 2020-2025 wordt meer ingezet op het investeren in een preventieve aanpak én op het investeren in een stevige zorgstructuur.

Concrete aanleiding
De ambitie en speerpunten van de Regioaanpak 2020-2024 zijn voorgelegd aan de gemeenteraden van de betrokken gemeenten om hiermee eventuele aandachtspunten tijdig te kunnen integreren in het toekomstige beleid. In Diemen zijn de ambitie en speerpunten besproken in de transformatiecommissie van februari 2020. De raadsleden hebben zodoende een aantal aandachtspunten vroegtijdig kunnen meegeven. Alle aandachtspunten vanuit de consultatieronde zijn verzameld in het document 'Afhandeling van raadsvragen en resultaten consultatieronde in Regioaanpak HGKM 2020-2024' (Bijlage 2) en verwerkt in de voorliggende Regioaanpak.

Het definitieve concept van de Regioaanpak 2020-2024 is op 30 maart 2020 voorgelegd aan het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke Regeling Amsterdam-Amstelland. Als gevolg van de coronacrisis is het AB niet fysiek bijeengekomen, maar is het AB gevraagd schriftelijk te reageren op de Regioaanpak. Alle leden van het AB in de regiogemeenten Amstelveen, Aalsmeer, Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel hebben in april 2020 ingestemd met het definitief concept van de Regioaanpak. Instemming vanuit Amsterdam is later (eind mei) verkregen.

Toelichting

Inhoud van het voorstel

Onderbouwing van de inhoud van de Regioaanpak HGKM 2020-2024

Ambitie. De afgelopen jaren heeft veel nadruk gelegen op het inrichten van Veilig Thuis, de bekendheid en het gebruiken van de Meldcode. Het aantal adviezen en meldingen is elk jaar gestegen zo is het aantal in 2019 gestegen met 32% ten opzichte van 2018. De cijfers maken ook de omvang van het probleem inzichtelijk en geven richting aan de doorontwikkeling van de aanpak:

- Op dit moment wordt er in veel gevallen pas te laat ingegrepen, dit blijkt uit het feit dat 76% van de meldingen afkomstig is van de politie en het hoge aantal meldingen waarbij sprake is van acute onveiligheid. Minder dan 2% van het aantal meldingen is afkomstig van burgers. Dit leert ons dat op dit moment slachtoffers en plegers vaker in beeld komen maar niet eerder.
- Uit onderzoek van het Verwey – Jonker instituut blijkt dat bij 55% van de meldingen die bij Veilig Thuis zijn binnen gekomen, het geweld doorgaat na een periode van 2 jaar. Hiermee is er nog onvoldoende effectieve steun en bescherming geboden aan de slachtoffers. Dit laat zien dat we er nog onvoldoende in slagen om geweld structureel te stoppen.

De ambitie van De regioaanpak is dan ook: Het voorkomen, stoppen en duurzaam oplossen vangeweld in huis, zodat iedereen in Amsterdam-Amstelland de kans krijgt om zich te ontwikkelen, te kunnen meedoen en eigen keuzes te kunnen maken, nu en in de toekomst.

De vernieuwde aanpak richt zich op beide aspecten: (1) Het investeren in de preventieve aanpak, door een beroep te doen op de inwoners van Amsterdam-Amstelland en hen in staat te stellen om te handelen bij geweld in huis. (2) En investeren in professionals waardoor zij in staat zijn om risicosignalen tijdig te signaleren. Tegelijkertijd moet er geïnvesteerd worden in de keten van huiselijk geweld, bestaande uit de Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis, Blijf Groep, Raad voor de Kinderbescherming in samenwerking met de partners om te komen tot een slimmere aanpak voor inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld.

Speerpunten. De ambitie is vertaald naar drie speerpunten, waarbij de eerste twee de preventieve aanpak beschrijven en het derde speerpunt zich richt op de inrichting van een slimmere keten voor veiligheid:

- *1) Zichtbaar, bespreekbaar en ieders verantwoordelijkheid.* Het eerste speerpunt in de Regioaanpak is het starten van een regionale beweging, gericht op het normaliseren van het praten over veiligheid achter de voordeur en het kunnen en durven handelen. De beweging is gericht op meer kennis, op vaardigheden, en op een cultuurverandering in het denken over veiligheid achter de voordeur. Op deze manier kan geweld in huis eerder worden gesignaleerd.
- 2) *Risicovol ouderschap en duurzame relaties.* Het tweede speerpunt richt zich op het zo vroeg mogelijk bereiken van risicogroepen. Om zo te voorkomen dat geweld ontstaat of beginnend geweld zich doorzet. Zij worden ondersteund hen met een breed aanbod op maat. Met dat aanbod worden gezinsstress, persoonlijke stress en stress rond opvoeden en verzorgen verminderd.
- *3) Geweld stoppen en duurzaam oplossen.* Kinderen of volwassenen bij wie duidelijk is dat zij acuut of structureel onveilig zijn, krijgen zij één sluitend en integraal aanbod om samen met de professionals de veiligheid te herstellen. Om dit te bereiken werken we aan een slimmere keten. Het aanbod is in de buurt beschikbaar, en stopt niet tot duurzame veiligheid is bereikt omdat de oorzaken zijn aangepakt. Zo worden cirkels van geweld binnen en tussen generaties doorbroken.

Monitoring. Het monitoren vindt plaats op zowel het niveau van de drie speerpunten als op ketenniveau. Het betreffen kwantitatieve indicatoren en kwalitatief onderzoek. Jaarlijks worden de monitorgegevens gerapporteerd aan het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam-Amstelland en zal de raad hierover geïnformeerd worden. Om geen onnodige registratiedruk te veroorzaken bij de professionals beperken we ons tot onderstaande set indicatoren (met een uitwerking in hoofdstuk 9):

Speerpunt 1:

- Aantallen en momenten van adviesvragen en meldingen van inwoners.
- Daling in incidenten.
- Inwoners weten wat te doen.

Speerpunt 2:

- Vertrouwen en ondersteuning voor professional die werken met de verbeterde Meldcode
- Meldingen en adviezen door publieke professionals.
- Daling in incidenten.
- Sluitend informatiesysteem.
- Gendergerelateerde effecten.

Speerpunt 3:

- Stijging in structurele veiligheid.
- Genoeg gekwalificeerde professionals.
- Professionals omarmen de nieuwe aanpak.
- Meer gebruik van Tijdelijke Huisverboden.
- Gendergerelateerde effecten.

Argumenten en keuzemogelijkheden

Organisatie. De Regioaanpak is georganiseerd op drie niveaus: strategisch, tactisch en operationeel. En er is afstemming met landelijke programma's.

- *Strategisch niveau:* Er wordt gestuurd op de prestaties van de Regioaanpak vanuit het Algemeen Bestuur Dagelijks Bestuur Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam Amstelland (voorgezeten door de Wethouder Zorg). Deelnemers van het strategisch overleg zijn gemeentelijke bestuurders, directies en Veilig Thuis. Op het moment dat de voortgang van de regioaanpak wordt besproken in het ABDB (1x per jaar) zijn ook bestuurders van de belangrijkste partners uitgenodigd. Daarnaast wordt de voortgang van de regioaanpak (op projectonderdelen) besproken in de Stuurgroep Veiligheid en Zorg (voorgezeten door de BM).
- *Tactisch niveau:* Ook op tactisch niveau wordt de projectgroep Gemeenschappelijke Regeling GGD Amsterdam-Amstelland een keer per jaar uitgebreid met de leden van het overleg Veiligheid en Zorg. Deelnemers zijn beleidsadviseurs van de gemeenten en managers of beleidsadviseurs van ketenpartners.
- *Operationeel niveau:* Op operationeel niveau vinden bij meerdere ketenpartners diverse noodzakelijke overleggen plaats die nodig zijn om resultaat op acties of projecten te bereiken. In deze overleggen zitten vertegenwoordigers op middenmanagementniveau van de kernpartners, die frequent bij elkaar komen.
- *Afstemming met landelijke ontwikkelingen:* De regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling speelt zich af in een context die volop in ontwikkeling is. Verschillende landelijke en regionale programma's dragen bij aan de ambitie van de regioaanpak: Geweld Hoort Nergens Thuis, Zorg voor de Jeugd, Kansrijke start – Eerste 1000 dagen, Actieprogramma Schadelijke Praktijken en Veiligheid Voorop! In overleg met de uitvoeringspartijen zijn diverse acties / projecten in de Regioaanpak geïntegreerd. Daarmee wordt gezorgd voor gezamenlijke focus en onderlinge afstemming.

Consultatieronde.

In de aanloop naar de Regioaanpak 2020-2024 hebben de gemeenten Amsterdam-Amstelland vanaf voorjaar 2019 in samenwerking met uitvoeringsorganisaties en cliëntenvertegenwoordigers een intensief traject doorlopen. Door middel van diverse sessies zijn knelpunten, ideeën en wensen opgehaald. Deze zijn in de eerste plaats geclusterd tot een gezamenlijke ambitie en drie speerpunten en vervolgens uitgewerkt in een concrete uitvoeringsagenda voor 2020-2021 en aangevuld met hoofdstukken over de financiering, organisatie en monitoring van de Regioaanpak, waarna de totale Regioaanpak.

Het AB van de GR van 25 november 2019 stemde in met de geformuleerde ambitie en speerpunten van de Regioaanpak, en besloot alleen deze ambitie en speerpunten (niet de gehele Regioaanpak) eerst ter consultatie voor te leggen aan de raden / commissies in alle regiogemeenten. Deze consultatie vond plaats in de periode januari-maart 2020. In Diemen is dit behandeld in de transformatiecommissie van februari 2020. De resultaten van alle consultaties zijn verzameld in bijlage 2. Alle punten vanuit de consultatieronde zijn verwerkt in de voorliggende Regioaanpak.

De opbrengsten van de consultatieronde zijn niet alleen doorgevoerd in de ambitie en speerpunten, maar in de gehele Regioaanpak. In bijlage 2 zijn alle opmerkingen vanuit de consultatieronde verzameld. Per opmerking staan de plaats(en) in de Regioaanpak (bijlage 1) vermeld, waar de aanpassingen en aanvullingen zijn doorgevoerd. Wanneer een opmerking uit de consultatieronde geen aanleiding heeft gegeven voor een aanpassingen, wordt dit uitgelegd en beargumenteerd.

Definitief concept van de Regioaanpak 2020-2024.
In de Regioaanpak zijn niet alleen aanpassingen doorgevoerd vanuit de consultatieronde. De Regioaanpak is daarnaast met een aantal noodzakelijke hoofdstukken uitgebreid:

- *Hoofdstuk 8: Uitvoeringsagenda per speerpunt.* Naast de ambitie en speerpunten is in de periode december – maart samen met de uitvoeringsorganisaties en regiogemeenten een uitvoeringsagenda voor 2020 opgesteld, waarin keuzes zijn gemaakt voor concrete projecten / acties per speerpunt. Dit betreft een combinatie van al lopende en nieuwe projecten. In de uitvoeringsagenda's zijn ook toezeggingen verwerkt voor projecten / acties voor de aanpak van huiselijk geweld na moties of na schriftelijke vragen in 2019.
- *Hoofdstuk 9: Monitoring van de aanpak.* De indicatoren in het hoofdstuk Monitoring zijn ontwikkeld in overleg met de GGD en Veilig Thuis.
- *Hoofdstuk 10: Organisatie.* Hierin wordt ingegaan op de aansturing en verantwoording van de Regioaanpak. Deze hoofdstukken zijn afgestemd met de uitvoeringspartners en beleidsmedewerkers van de regiogemeenten.
- *Hoofdstuk 11: Financiering.* De financiering van de Regioaanpak is budgetneutraal. Dit is afgestemd met DMC en de beleidsadviseurs van de regiogemeenten. Voor de Regioaanpak is in 2020 eenmalig een bedrag van € 300.000 beschikbaar voor het stimuleren van acties / projecten.

Gevolgen en risico's

Financieel
De financiering van de Regioaanpak is budgetneutraal. Dit is afgestemd met de beleidsadviseurs van de regiogemeenten.

De Regioaanpak wordt gefinancierd vanuit de Gemeenschappelijke Regeling GGD AmsterdamAmstelland (Veilig Thuis). Dit betekent dat de financiële dekking van de Regioaanpak samenhangt met de begroting en meerjarenbegroting van de GR GGD Amsterdam-Amstelland (Veilig Thuis).

Bij ongewijzigde aannames is de begroting voor de Regioaanpak dekkend.
Mocht in 2021 blijken dat de aanvullende rijksmiddelen vanaf 2022 onverhoopt onvoldoende zijn voor het opvangen van de verhoogde instroom bij Veilig Thuis, en daarmee onvoldoende om het ambitieniveau van de Regioaanpak te realiseren, dan wordt een voordracht ter vaststelling aan de raden voorgelegd met een aangepaste Regioaanpak die in lijn is gebracht met de beschikbare middelen.

Juridisch
- Artikel 147 lid 2 van de Gemeentewet;
- Artikel 2.1 aanhef en onder e en artikel 2.2 lid 2 onder b van de Jeugdwet;
- Artikel 2.1.2 aanhef en onder wet a en artikel 4.1.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Informatiekundig
n.v.t.

Duurzaamheid
n.v.t.

Andere risico's
n.v.t.

Wat merkt de burger, een bedrijf of instelling van de te nemen beslissing?

De burgers in Amsterdam- Amstelland krijgen de kans om zich te ontwikkelen, te kunnen meedoen en eigen keuzes te maken door het voorkomen, stoppen en duurzaam oplossen van geweld in huis.

Opmerkingen over de aanpak / het vervolgproces na de gevraagde beslissing

Communicatie

Na behandeling in de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten wordt de Regioaanpak 2020-2024 definitief vastgesteld door het algemeen bestuur van de GR GGD Amsterdam-Amstelland.
De wijze waarop lokaal uitvoering wordt gegeven aan de regioaanpak wordt vastgesteld in het Uitvoeringsbesluit. Na vaststelling van de Regioaanpak 2020- 2024 zal het lokale uitvoeringsbesluit worden geactualiseerd.

Participatie

Vanuit de transformatie commissie zijn aandachtspunten meegegeven, die verwerkt zijn in de uiteindelijke versie van de Regioaanpak, zoals deze hierbij ter besluitvorming voorligt.

Projectmatig

n.v.t.

Bijlagen

1. Definitief concept Regioaanpak HGKM 2020-2024
2. Afhandeling van raadsvragen en resultaten consultatieronde in Regioaanpak HGKM 2020-2024

Burgemeester en wethouders van Diemen,

de secretaris,	de burgemeester,
J.D. de Kort	E. Boog

Gemeente Diemen

Raadsbesluit

Onderwerp: **Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2020-2024**
20-55

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 8 september 2020

Gelet op
Niet Invullen

Besluit

- Geen zienswijze in te dienen op de Regioaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2020-2024 Amsterdam- Amstelland;
- In te stemmen met het aanpassen van de Regioaanpak voor de periode 2022-2024, indien de aannames in het beleid herzien moeten worden en de aanvullende rijksmiddelen vanaf 2022 toch onvoldoende blijken te zijn om het ambitieniveau realiseren.

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 22 oktober 2020,

De voorzitter, De griffier,